

LAKIALOITE 99/2005 vp

Laki sairausvakuutuslain 9 luvun 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa ehdotetaan sairausvakuutuslakia (1224/2004) muutettavaksi siten, että adoptiovanhempien vanhempainrahakausi pidennetään

263 arkipäivään eli vastaamaan biologisten vanhempien äitiys- ja vanhempainrahakauden yhteispituutta.

PERUSTELUT

Suomessa adoptiovanhempien asema ei ole tasavertainen biologisten vanhempien kanssa perhevapaiden suhteen. Adoptiolapsen vanhemmalle tai hänen aviopuolisolleen maksetaan vanhempainrahaa tai osittaista vanhempainrahaa ajalta, jonka lapsen hoito jatkuu, kunnes lapsen syntymästä on kulunut 234 arkipäivää. Jos lapsi otetaan hoitoon myöhemmin kuin 54 arkipäivän kuluessa lapsen syntymästä, vanhempainrahaa maksetaan 180 arkipäivältä. Koska pääsääntöisesti adoptoitava lapsi ei ole perheeseen tullessaan vastasyntynyt — kotimaisessa adoptiossa on 8 viikon (56 pv) harkinta-aika ja Suomeen ulkomailta tulevat lapset ovat useimmiten 1—2-vuotiaita — maksetaan vanhempainrahaa käytännössä ainoastaan lain tarjoama vähimmäismäärä, 180 arkipäivää. Tämä on 83 päivää vähemmän kuin biologisille vanhemmille myönnettävän äitiys- ja vanhempainvapaan yhteispituus (äitiysrahakausi 105 arkipäivää, vanhempainrahakausi 158 arkipäivää). Oikeus vanhem-

painrahaan koskee alle 7-vuotiaiden adoptiolasten vanhempia.

Adoptiolapsi tarvitsee uusien vanhempiensa erityistä tukea, apua ja riittävästi aikaa kasvaessaan perheenjäseneksi. Ensimmäinen hoitovuosi on lapsen kehityksen ja uuteen perheeseen kiintymisen kannalta avainasemassa. Vasta siten, kun lapsi on muodostanut pysyvän ja turvallisen kiintymyssuhteen uuteen perheeseensä, hän pystyy luomaan uusia suhteita muihin ihmisiin. Tilanne on haastava etenkin silloin, kun adoptiolapsi tulee eri kulttuurista ja puhuu vierasta kieltä. Sopeutuminen uuteen elämäntilanteeseen vie valtavasti aikaa, ja tätä aikaa vanhempien on saatava tarjota lapselleen. Tämä on lapsen ehdoton oikeus.

Uuden tilanteen vaativuuden sekä osapuolten sopeutumisen ja kiintymisen kannalta on tärkeää, että adoptiovanhemmat pystyvät viettämään mahdollisimman paljon aikaa lapsensa kanssa.

Adoptiovanhempien aseman parantamiseksi ja yhdenmukaistamiseksi suhteessa biologisiin vanhempiin on adoptiovanhempien vanhempainrahakausi pidennettävä 263 arkipäivään eli vastaamaan biologisten vanhempien äitiys- ja vanhempainrahakauden yhteispituutta. Adoptiovanhemman oikeus vanhempainrahaan alkaisi silloin, kun perhe ottaa lapsen hoitoonsa, tai silloin, kun lasta lähdetään hakemaan syntymä-

maastaan. Vanhempainrahakauden pidennys koskisi sekä Suomesta että ulkomailta lapsia adoptoivia vanhempia. Suomen olisi seurattava muiden Pohjoismaiden käytäntöä yhtenäistämällä perhevapaat.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

sairausvakuutuslain 9 luvun 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä joulukuuta 2004 annetun sairausvakuutuslain (1224/2004) 9 luvun 12 §:n 1 momentti seuraavasti:

9 luku

Vanhempainpäivärahat

12 §

Ottovanhemman vanhempainrahakausi

Ottolapsen hoidon johdosta ottovanhemmalle tai hänen aviopuolisolleen maksetaan vanhempainrahaa tai osittaista vanhempainrahaa 263 arkipäivää siitä, kun perhe on ottanut lapsen hoi-

toonsa tai kun lasta on lähdetty hakemaan syntymämaastaan. Vanhempainrahakautta pidennetään siten kuin 10 §:n 3 momentissa säädetään, jos samalla kertaa on otettu hoidettavaksi useampia ottolapsia.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20__.

Helsingissä 29 päivänä syyskuuta 2005

Sari Sarkomaa /kok
Terhi Peltokorpi /kesk
Oras Tynkkynen /vihr
Paula Risikko /kok
Raija Vahasalo /kok
Maija Perho /kok

Hanna-Leena Hemming /kok
Jyri Häkämies /kok
Jari Vilén /kok
Marjukka Karttunen /kok
Leena Harkimo /kok
Martin Saarikangas /kok